

Dato: 26. april 2024

Sagsbehandler: /lira/mth

Vejledning om frit valg af betalingsvaremærke i fysisk handel

Betalingsmodtagere (*forretninger*) kan i dag prioritere, hvilket betalingsvaremærke en betaling skal gennemføres med, hvis betaleren (*kortholderen*) vælger at betale med et betalingskort med to betalingsvaremærker (*co-badgede kort*), som fx Visa/Dankort og Mastercard/Dankort. Kortholderen har dog ret til at omgøre forretningens valg i købsøjeblikket. I Danmark er det ofte implementeret ved, at betaleren kan trykke på den gule knap på betalingsterminalen.

Nets¹ og Visa² har hver især varslet nye såkaldte scheme-krav, der træder i kraft i henholdsvis 2024 og 2025. De nye vilkår angår pengeinstitutternes mulighed for at ”co-brande” kort i betalingsapplikationer såsom Google Pay og Apple Pay.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har været i dialog med forskellige markedsaktører og kan konstatere, at der er tvivl om de regler, der gør sig gældende i forhold til co-badgede kort i de pågældende betalingsapplikationer.

Det giver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anledning til at præcisere, at tekniske krav eller juridiske vilkår skal være i overensstemmelse med interbankgebyrforordningen (”IFR”).³

Nedenfor følger derfor en vejledning om de forpligtelser og begrænsninger, som IFR medfører for **kortselskaber** i relation til forretningers og kortholders frie valg af betalingsvaremærke. Styrelsen bemærker, at vejledningen alene vedrører det spørgsmål om co-badgede kort i betalingsapplikationer i fysisk handel, som der konkret er rejst tvivl om.

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5000
CVR-nr. 10 29 48 19
EAN-nr. 5798000018006
kfst@kfst.dk
www.kfst.dk

KFST – Uafhængig betalingsmyndighed

¹ Med virkning fra 1/1 2025, jf. Dankorts scheme-regler, side 17.

² Med virkning fra 12/10/2024, jf. Visas orientering til udstederne af 7. marts 2024

³ Forordningen om interbankgebyrer for kortbaserede betalingstransaktioner af 29. april 2015.

Interbankgebyrforordningen

De fleste danskere har i dag som minimum ét betalingskort i deres pung, i deres betalingsapplikation på telefonen eller aktiveret i en betalingsapp.⁴ Der er især en tendens til, at danske forbrugere benytter det co-badgede VISA/Dankort, hvor kortholderen har to betalingsvaremærker på betalingskortet.⁵

Reglerne om co-badging (*fælles branding*) og valg af betalingsmærke følger af artikel 8, stk. 1 og stk. 6, i IFR.

Artikel 8, stk. 1 – krav til bl.a. kortselskaber

Artikel 8, stk. 1, omfatter et forbud mod, at kortselskaber eller licensaftaler gør det svært eller forhindrer, at en kortudsteder kan co-badge to eller flere betalingsvaremærker eller -applikationer på ét kort. Bestemmelsen lyder:

”Bestemmelser vedrørende betalingskortordninger og bestemmelser i licensaftaler eller foranstaltninger med tilsvarende virkning, som gør det vanskeligt for eller forhindrer en udsteder i at co-badge to eller flere forskellige betalingsvaremærker eller betalingsapplikationer på et kortbaseret betalingsinstrument er forbudt.”

Det følger således af denne regel, at et kortselskab ikke må opstille krav, som forhindrer eller gør det vanskeligt for kortudstederne (*pengeinstitutterne*) at co-badge flere forskellige betalingsvaremærker.

En sådan overtrædelse kan for eksempel omfatte, at pengeinstitutter forhindres i at indrullere betalingsvaremærker på et co-badget kort i en betalingsapplikation.

Artikel 8, stk. 6 – reglerne ift. automatiske mekanismer

Artikel 8, stk. 6, omfatter for det første en beskyttelse af kortholderen og forretningen. Kortselskaber og andre aktører må således ikke begrænse forretningens og kortholderens valg af betalingsvaremærke, når der anvendes et co-badget betalingsinstrument. Første led af bestemmelsen lyder:

”Betalingskortordninger, udstedere, indløserne, behandlingsenheder og andre udbydere af tekniske tjenester må ikke indføre automatiske mekanismer, software eller anordninger på betalingsinstrumentet eller på udstyr anvendt på salgsstedet, som begrænser betalerens eller betalings-

⁴ Et flertal af forbrugere (51 pct.) brugte i 2022 en digital løsning til betaling ved deres seneste køb i en online forretning, mens lidt over hver femte forbruger benyttede en digital betalingsløsning ved deres seneste betaling i en fysisk forretning. Se Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens Betalingsrapport 2022, side 5.

⁵ Næsten halvdelen af forbrugere i 2022 svarede, at de har aktiveret et Visa/Dankort i deres betalingsapplikation – nærmere bestemt 48 pct. af de aktiverede kort. Se Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens Betalingsrapport 2022, side 6.

modtagerens muligheder for at vælge betalingsvaremærke eller betalingsapplikation, eller begge, ved brug af et co-budget betalingsinstrument.”

Det følger heraf, at bl.a. kortselskaber ikke må indføre mekanismer, der begrænser kortholder eller forretningen i at vælge betalingsvaremærke. Kortselskabets regler må dermed ikke stå i vejen for, at begge parter har uhindret adgang til at vælge betalingsvaremærke.

Det følger herefter af andet led i artikel 8, stk. 6, at forretningerne har adgang til at installere automatiske mekanismer, der foretager et prioriteret valg af et bestemt betalingsvaremærke eller en bestemt betalingsapplikation, men at **kortholderen har ret til at ændre forretningens valg** af betalingsvaremærke. Andet led af bestemmelsen lyder som følger:

”Betalingsmodtagere bevarer muligheden for på det udstyr, der anvendes på salgsstedet, at installere automatiske mekanismer, der foretager et prioriteret valg af et bestemt betalingsvaremærke eller en bestemt betalingsapplikation, men betalingsmodtagere må ikke hindre betaleren i at ændre et sådant automatisk, prioriteret valg, som betalingsmodtageren har foretaget på sit udstyr, for de kategorier af kort eller relaterede betalingsinstrumenter, som betalingsmodtageren accepterer.”

Det fremgår derudover af præambelbetragtning nr. 40 i IFR:

”For at kunne sikre en effektiv konkurrence mellem varemærker er det vigtigt, at valget af betalingsapplikation ligger hos brugerne og ikke bestemmes af de foregående led, der omfatter betalingskortordninger, betalingstjenesteudbydere eller behandlere af betalingstjenester. En sådan ordning bør ikke hindre betalere og betalingsmodtagere i at indføre et automatisk valg af applikation, når dette er teknisk muligt, forudsat at det pågældende valg kan ændres for hver enkelt transaktion”. [styrelsens understregning]

Det følger sammenfattende af artikel 8, stk. 6, samt præambel 40, at forretningen og kortholderen skal have mulighed for at forudindstille et valg af betalingsvaremærke. Det skal dog være muligt at omgøre dette valg for **hver enkelt transaktion.**⁷

⁶ Ved brugerne forstås således: kortholderen og forretningen i fællesskab, jf. EU-Kommissionens arbejdsdokument bag IFR: Se side 243: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:906ed6d3-f509-11e2-a22e-01aa75ed71a1.0001.04/DOC_2&format=PDF

⁷ I overensstemmelse med afgørelse fra den italienske nationalbank af 03/03/2021 (0343381/21) samt afgørelse fra den italienske konkurrencemyndighed, (nr. 39) af 31/10/2022.

Det fremgår tillige af Kommissionens arbejdsdokument,⁸ at:

”In case a payment device includes several payment brands, the choice of the brand used for each transaction should be a decision taken by the payer in agreement with the retailer, once the retailer’s device has indicated which brands are available. This would prevent that an automatic selection mechanism has imposed a given brand without the possibility for the consumer to choose.”⁹

Valget af betalingsvaremærke på et co-badged kort skal således være en beslutning truffet af kortholderen i fællesskab med forretningen, således at forretningen **først** har angivet, hvilke betalingsvaremærker, der er tilgængelige, og hvilket kort forretningen prioriterer, mens kortholderen herefter har adgang til at vælge kort for hver transaktion.

For forretningen kan valget eksempelvis indstilles på betalingsterminalen eller kasseapparatet, således at betalingen i udgangspunkt ledes mod det betalingsvaremærke, som forretningen har prioriteret.¹⁰ Kortholderen skal herefter have muligheden for at omgøre forretningens valg ved transaktionen, og har således i sidste ende mulighed for selv at vælge hvilket betalingsvaremærke, der skal benyttes.

Kort om betalingsterminalers tekniske funktion

Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse efter en dialog med en række markedsaktører, at udbydere af betalingsapplikationer (fx Apple,

⁸ Se side 243 i EU-Kommissionens arbejdsdokument bag IFR: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:906ed6d3-f509-11e2-a22e-01aa75ed71a1.0001.04/DOC_2&format=PDF

⁹ Det fremgår tillige af side 116 i ‘Study on new developments in card-based payment markets, including as regards relevant aspects of the application of the Interchange Fee Regulation’ af EU Kommissionen fra 2024, at: **“The IFR sought to encourage competition by prohibiting card schemes from preventing or placing obstacles to co-badging. When entering into a contractual relationship with a payment service provider, according to the IFR, a consumer is entitled to request their issuing bank to include two or more different brands on their card-based payment instrument, as long as this is offered by the provider. In addition, the payment service provider shall provide the consumer with clear information regarding the brands available to be co-badged, as well as key characteristics such as functionality and cost. [...]. Retailers can promote the most cost-efficient brand for them using priority selection, and consumers can override this selection, thus promoting competition between the card schemes, and allowing both retailers and consumers the opportunity to minimise costs.”** samt; **“The IFR also mandates that the payee must not prevent the payer from overriding their priority selection for the brands or payment applications accepted by the payee. Furthermore, article 8.6 of the IFR stipulates that card schemes, issuers, acquirers, processing entities and other technical service providers shall not hinder or limit the choice of payment brand or payment application at the POS, by the payer or the payee when using a co-badged payment instrument. This also applies for mobile wallets.”**

¹⁰ En sådan prioritet kan fx være til det betalingsvaremærke, som forretningen har indgået den mest fordelagtige indløsningsaftale om.

Google og Samsung) har valgt at designe deres løsninger, så løsningerne fungerer "oven på" den eksisterende kortinfrastruktur. Det vil sige, at når en kortholder benytter fx Google Pay til at betale, så gennemføres der hver gang en "underliggende" kortbetaling. Denne infrastruktur er bl.a. baseret på standarder fastsat af EMVCo¹¹, herunder om udveksling af information via NFC-teknologi.

Virksomheden Worldline har oplyst til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at den enkelte kortterminal kan registrere, at der betales med en "*forbrugerenhed*". At kortterminalen skal kunne registrere dette, er fastlagt i EMVCo-standarderne, hvor der er fastlagt standarder for kortterminalens protokol.¹²

Kortterminalen registrerer således, at betalingen er initieret via en "*forbrugerenhed*", og terminalen understøtter, at der kan sendes et eller to "tokens"¹³ fra kortholderens løsning. Det vil sige, at terminalen kan registrere, om kortholderen anvender et co-badged kort, hvor begge "sider" af kortet sendes til terminalen (to tokens), eller om kortholderen anvender et kort, hvor kun en "side" af kortet sendes til terminalen (et token).

Der er ikke i EMVCo-standarderne fastsat en standard for et data-flow, der understøtter, at der sendes information via NFC fra kortterminal tilbage til "*forbrugerenheden*", fx en telefon, selv hvis terminalen kunne registrere, at de to modtagne tokens blev afsendt fra en betalingsapplikation på en telefon (og ikke et fysisk co-badged betalingskort).

Det skal dog bemærkes, at EMVCo-standarderne løbende bliver revideret. Det kan derfor være, at der i fremtiden bliver fastsat en standard, der understøtter, at information sendes fra kortterminal til telefon/enhed. Det er styrelsens forståelse, at en fremtidig ny EMVCo-standard måske kan understøtte udvikling af nye funktioner til valg af betalingsvaremærke på egen telefon/enhed.

Kort om betalingsapplikationers tekniske funktion

Styrelsen har forstået, at Apple Pay har gjort det muligt at føje både single- og co-badgede kort til Apples betalingsapplikation.

¹¹ EMVCo er en teknisk enhed bestående af seks af de største betalingsnetværk på verdensplan: Amex, Discover, JCB, Mastercard, UnionPay og Visa. Formålet med denne organisation er at lette sikkerheden og interoperabiliteten af betalingsteknologi ved at udvikle EMV-standarder, som er anvendelige i hele branchen.

¹² Det betyder imidlertid ikke, at kortterminalen mere specifikt kan registrere eller identificere den anvendte enhed i forhold til fx type, model eller mærke. Kortterminalen kan således ikke skelne, om der betales via en betalingsapp på telefon, et smart-watch eller en NFC-smart-ring.

¹³ Et "token" er i denne sammenhæng en identifikation af betalingsvaremærke, som sendes elektronisk til betalingsterminalen. Identifikatoren angiver hvilket eller hvilke betalingsvaremærker, der præsenteres til betalingsterminalen.

Apple har oplyst til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, at Apple Pay-teknologien er designet til at understøtte sikker overførsel af oplysninger fra et co-badged kort i Apple Pay på en Apple-enhed til salgsstedets læser, så forretningen kan vælge en foretrukken kortordning, når forretningen accepterer betalingen. Samtidig gør teknologien det muligt, at kortholderens ret til at tilsidesætte forretningens valg bevares. Når en kortholder trykker på en iPhone eller Apple Watch for at betale med et co-badged kort, overfører enheden således tokens for de to betalingsvaremærker på det co-badged kort til salgsstedets terminal for at signalere tilgængelighed af begge betalingsvaremærker til accept af forretningen. Hvis forretningen har foretaget et standardvalg af et specifikt betalingsvaremærke, som kortholderen ønsker at ændre, kan kortholderen tilsidesætte forretningens valg ved at instruere forretningen på salgsstedet om at dirigere betalingen via kortholderens foretrukne betalingsvaremærke.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har været i dialog med en række aktører, som har oplyst, at det på nuværende tidspunkt *ikke* er teknisk muligt, at der sendes to tokens ned til betalingsterminalen, i en situation hvor kortholderen på forhånd har foretaget et prioriteret valg i sin betalingsapplikation.

Kortholderens valg i en betalingsapplikation

Betalingsterminalens samt betalingsapplikationens funktioner betyder således, at hvis en kortholder i det nuværende tekniske landskab på forhånd har prioriteret et bestemt betalingsvaremærke i sin betalingsapplikation, så har kortholder og forretningen ikke mulighed for at omgøre dette valg i betalingsøjeblikket.

Det skyldes som beskrevet ovenfor, at hvis kortholder prioriterer et bestemt betalingsvaremærke i betalingsapplikationen, så sender applikationen kun denne ene "side" af kortet til betalingsterminalen, som derved opfatter kortet som et "single badged" kort, og der er ikke efterfølgende teknisk mulighed for, at betalingsterminalen sender oplysninger tilbage til betalingsapplikationen. Det forhindrer betalingsmodtager (forretningen) i at foretage et prioriteret valg.

Markedsaktørernes ansvar

Det ovenstående giver i dette tilfælde Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anledning til at indskærpe over for kortselskaber, hvilke krav, der påhviler virksomhederne, når de fastsætter vilkår for brug af deres respektive kort:

- Kortselskaber, som ønsker at indføre nye funktioner eller ændringer, som påvirker kortholdere eller forretninger, skal bl.a. være opmærksomme på, at de *ikke gør det svært for eller forhindrer, at en kortudsteder kan co-badge to eller flere betalingsvaremærker.*

- Forretningerne og kortholdere skal have adgang til at *prioritere et bestemt betalingsvaremærke eller en bestemt betalingsapplikation ved at installere et automatisk prioriteret valg på salgsstedet*. Det skal dog være muligt at omgøre dette valg for *hver enkelt transaktion*.
- Kortholdere skal have mulighed for at foretage det endelige valg af betalingsbrand for hver enkelt transaktion. Kortholderen skal således have muligheden for at *ændre betalingsmodtagerens (forretningens) prioriterede valg*.
- Kortselskaber, kortudstedere, kortindløser, behandlingsenheder og andre udbydere af tekniske tjenester må ikke *opstille mekanismer, der begrænser kortholder eller betalingsmodtageren i at vælge det betalingsvaremærke, de ønsker at anvende*.

Kortselskabers krav til indrullering af kort i betalingsapplikationer

Det kan stride mod forordningen, hvis et kortselskab i virksomhedens vilkår kræver, at teknologien i en betalingsapplikation giver den ene part adgang til at træffe et valg på forhånd, uden at den anden part får mulighed for at angive sin prioritet, jf. artikel 8, stk. 1, og stk. 6, andet led.

Det kan blandt andet være tilfældet, hvis et kortselskab stiller krav om, at kortholderen skal vælge betalingsvaremærke (*forudindstilling*) i forbindelse med indrullering af kort i en betalingsapplikation, hvis dette i praksis vil medføre, at forretningen fratages muligheden for at foretage en reel prioritering af betalingsvaremærke.

Det vil være tilfældet, hvor en forudindstilling fra kortholderen vil betyde, at der kun sendes **ét token** ned til terminalen, og terminalen vil behandle betalingsenheden som et single-badget kort. I det tilfælde vil forretningen dermed reelt være frataget muligheden for at vælge betalingsvaremærke.

Krav om mulighed for valg i købsøjeblikket

Det kan endvidere stride mod forordningen, hvis kortselskaberne stiller krav om, at kortholderen i købsøjeblikket skal kunne vælge betalingsvaremærke i betalingsapplikationen, og dette krav ikke teknisk kan gennemføres, uden at forretningen fratages muligheden for i realiteten at angive en standardpræference.

Det vil være tilfældet, hvis kravet i kortselskabets vilkår vil medføre, at der i stedet for **to tokens** nu kun sendes **ét token** til forretningens betalingsterminal, og terminalen vil behandle betalingsenheden som et single-badget kort. I denne situation vil forretningen dermed reelt være frataget muligheden for at vælge betalingsvaremærke.

Kortselskabernes vilkår må således ikke juridisk eller *de facto* forhindre, at først forretningen og derefter kortholderen får mulighed for at prioritere betalingsvaremærke i købsøjeblikket. Fratages en af parterne dette valg, vil det være i strid med IFR-artikel 8, stk. 1, og stk. 6.

Kortselskabers krav kan udgøre en de facto omgåelse af forordningen

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal endelig indskærpe, at det kan være i strid med IFR, artikel 8, stk. 6, hvis kortselskaber indfører vilkår eller andre krav, som i praksis medfører (henset til, hvordan teknologien i en given betalingsapplikation fungerer), at pengeinstitutter i modsætning til tidligere hindres i at indrullere et co-badget kort i den pågældende betalingsapplikation, men i stedet kun kan indrullere single-badgede kort.

--oOo--

Denne vejledning er ikke en afgørelse og kan ikke indbringes for Konkurrenceankenævnet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker i den forbindelse, at det er virksomhedernes eget ansvar at overholde betalingsreglerne. Styrelsen står til rådighed for yderligere vejledning om betalingsreglerne, såfremt virksomhederne på betalingsmarkedet måtte ønske dette.

Med venlig hilsen

Michael Christian Høg Riis
Kontorchef